

عنوان مقاله:

بررسی اثر رویکردهای مدیریت توسعه بر کاهش تضاد مکانی بین کاربری کشاورزی و سکونتگاهی

محل انتشار:

فصلنامه علوم و تکنولوژی محیط زیست، دوره 24، شماره 5 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 13

نویسندگان:

علی عسگریان - دکترای گروه محیط زیست، دانشگاه صنعتی اصفهان، اصفهان، ایران.

علیرضا سفیانیان - دانشیار، گروه محیط زیست، دانشگاه صنعتی اصفهان، اصفهان، ایران. (مسوول مکاتبات)

سعید پورمنافی - استادیار، گروه محیط زیست، دانشگاه صنعتی اصفهان، اصفهان، ایران.

محسن باقری بداغ آبادی - استادیار، موسسه تحقیقات خاک و آب، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، کرج، ایران.

خلاصه مقاله:

زمینه و هدف: گسترش حاشیه‌ای سکونتگاه‌های انسانی بر روی اراضی مطلوب کشاورزی یکی از چالش‌های مدیریت اراضی در جهان است. این امر در ایران بواسطه کمبود منابع برای فعالیت‌های کشاورزی و ناکارآمدی رویکردهای مدیریت توسعه به شدت نیازمند توجه است. روش بررسی: در این پژوهش ابتدا توان اکولوژیک واحد هیدرولوژیک نجف‌آباد برای کاربری کشاورزی ارزیابی شد. سپس دو رویکرد توسعه روند کنونی و توسعه محیط زیستی با استفاده از روش ترکیب خطی وزندار به نقشه‌های مطلوبیت تبدیل و به مدل CA-Markov وارد شد تا نحوه توسعه سکونتگاه در سال‌های ۱۴۱۰، ۱۴۲۰ و ۱۴۳۰ شبیه‌سازی گردد. در نهایت به بررسی میزان تضاد، در دو بخش وسعت و مقدار مطلوبیت اراضی کشاورزی از دست‌رفته پرداخته شد. یافته‌ها: نتایج نشان داد که اتخاذ رویکرد محیط‌زیستی بیش از توسعه روند کنونی منجر به حفاظت از اراضی مطلوب کشاورزی خواهد شد (نزدیک به هزار هکتار). همچنین رویکرد توسعه روند کنونی بیشتر در مناطقی گسترده خواهد شد که مقدار مطلوبیت اراضی کشاورزی بهمیزان قابل توجهی بالاتر از رویکرد محیط‌زیستی است. این میزان تفاوت برای آینده نزدیک (سال ۱۴۱۰) معنی‌دار نبوده ولی با رسیدن بهمقطع زمانی پایانی (سال ۱۴۳۰) به میزان چشمگیری معنی‌دار خواهد شد. بحث و نتیجه‌گیری: اتخاذ رویکرد محیط‌زیستی می‌تواند به شیوه‌ای موثر منجر به حفاظت از کمیت و کیفیت اراضی کشاورزی شود. با اجرایی شدن این رویکرد از هم‌اکنون، حدود ۳۵ سال طول خواهد کشید تا تضاد بین این دو کاربری به میزان معنی‌داری کاهش پیدا کند، حال آنکه که میزان عملی بودن آن در گرو توجه همزمان به عاملهای اقتصادی-اجتماعی است.

کلمات کلیدی:

تضاد مکانی، کاربری کشاورزی، توسعه سکونتگاهی، واحد هیدرولوژیک نجف آباد

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1719864>

